

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti työnjakoa halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, mutta niiden saaminen on ollut ajoittain haasteellista.

Nykyisen hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviin ei ole tulossa muutoksia kuluvalle hallituskaudella. Tämän linjauksen mukaan ympäristöterveyspalvelut ovat edelleen säilymässä osana kuntien lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä aikaisemman näkemyksen mukaan olla ainakaan toistaiseksi siirtämässä hyvinvointialueen tehtäviin.

Talous

Vuoden 2024 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2024 - 2026.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä lupa- ja valvontavirasto Valviralle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saattamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehdyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveystalvovannon ja eläinlääkintähuollon osalta 2022 ja ne päivitetään jatkossa vuosittain. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	29	29	30	30	30
Vanhuuseläketapahtumat	1	1	0	1	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	0	0	1	0

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut</p> <p>Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset</p> <p>Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö</p>	<p>Asiakaspalaute</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Käyntimäärät</p> <p>Tarkastusmäärät</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	<p>Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveteen sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin</p> <p>Tupakka- ja nikotiinituotteiden</p>	<p>Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen</p> <p>Valvontaa ja neuvontaa pystytään toteuttamaan suunnitellusti</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.

	myynnin valvonta, tupakointikiellot		
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö tulevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen uuden hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan heti muutosvaiheen alusta

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNNAN TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Helposti saavutettavat pieneläinten peruspalvelut	Asiakaspalaute Asiakasmäärät	Ympäristöterveyslautakunta
1.4. Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten varmistaminen	Kattavat ympärivuorokautiset eläinlääkintäpalvelut maatalousyrittäjille Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset elintarvike- sekä terveydensuojelualan toimijoille	Asiakaspalaute Asiakasmäärät Käyntimäärät Tarkastusmäärät	Ympäristöterveyspalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.3. Terveyden ja turvallisuuden edistäminen	Elintarvike- tai talous- ja uimavesivälitteisten epidemioiden sekä sisäilmaongelmien selvittäminen Elintarvikepetosten tai terveysrikosten havainnointi Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautuminen	Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen Ajan tasalla oleva valmiussuunnitelma Tutkintapyynnöt	Ympäristöterveyslautakunta
2.4. Ennaltaehkäisyyn panostaminen	Yllä mainittujen ongelmien ennaltaehkäisy valvonnan ja neuvonnan keinoin Talousvesilaitosten riskienhallintasuunnitelmien hyväksyminen Tupakka- ja nikotiini tuotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö	Ennaltaehkäisevän neuvonnan mm. koulutustilaisuudet, tietoiskut ja sisäilmatyöryhmät Riskienhallintasuunnitelmien hyväksymispäätökset Tupakointikiellot ja myynnin valvonta Eläinsuojelu-ongelmien selvittäminen ja tarttuvien eläintautien ehkäisy	Ympäristöterveyslautakunta
2.5. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Rakennetaan toimiva yhteistyö tulevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen uuden hyvinvointialueen kanssa	Ympäristöterveyslautakunta
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.1. Elinvoiman kehittäminen ympäristöä kunnioittaen	Toimiva viranomaisyhteistyö alueen kuntien, ELY:n ja AVI:n kanssa	Annetut lausunnot ja kaavoituspalaverit Muu viranomaisyhteistyö HYTE työ	Ympäristöterveyslautakunta

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Tuotantotavoitteet					
Terveysvalvonta -tulosityksikön menot €/asukas (Siilinjärvi)*	8,34	11,90	12,84		
Eläinlääkintähuolto-tulosityksikön menot(Siilinjärvi)**					
€/asukas	16,99	20,32	21,78		
€/eläinyksikkö	87,64	104,79	112,29		
Ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto -tulosityksikön bruttokustannus***					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	19,62	21,47	23,42		
€/eläinyksikkö	44,72	48,95	53,39		
Ympäristöterveyspalveluiden terveystulosityksikön bruttokustannus ****					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	13,36	14,44	15,40		

* Siilinjärven osuus ulkoisista bruttokustannuksista (kustannuspaikka 5630)

** TA 2024: Siilinjärven osuus yhteistoiminnan ulkoisista bruttokustannuksista + muut eläinlääkintähuollon ulkoiset brutto-kustannukset eli kustannuspaikat 5610, 5611, 5612 ja 5621

***Ainoastaan kustannuspaikka 5610 eli ei sisällä eläinsuojaa, pieneläinpäivystystä eikä toimitilakuluja, mutta sisältää yleiskustannukset (Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset). Vain yhteistoiminta-alue; ei Kuopio

**** Kustannuspaikka 5630, sisältää myös yleiskustannukset (=Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset)

Suoritearviot vuodelle 2024

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain				
Kaavi , suureläimet	166	219	196	
pieneläimet	554	534	563	
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	15	18	2	
terveydenhuoltokäynnit	13	17	14	
nautaeläintilat	28	28	26	
Lapinlahti , suureläimet	969	992	958	
pieneläimet	1078	944	985	
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	68	46	33	
terveydenhuoltokäynnit	67	40	45	
nautaeläintilat*	112	112	101	
Rautavaara , suureläimet	92	151	134	
pieneläimet	232	221	220	
AVIn viranomais-/ 2024 alk. kunnantarkastukset	9	2	3	
terveydenhuoltokäynnit	13	11	12	
nautaeläintilat*	18	18	18	
Siilinjärvi , suureläimet	1001	1179	1121	
pieneläimet	1603	1739	1631	
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	62	69	12	
terveydenhuoltokäynnit	18	25	25	

nautaeläintilat*	53	53	49
Tuusniemi , suureläimet	114	146	136
pieneläimet	336	282	299
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	11	5	2
terveydenhuoltokäynnit	4	7	4
nautaeläintilat*	22	22	18
Kuopio , suureläimet	3308	3640	3460
pieneläimet	2708	2361	2528
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	159	138	36
terveydenhuoltokäynnit	197	189	198
nautaeläintilat*	259	259	242

*TA 2024: Luke tilasto syyskuu 2023

Keskeiset talouden muutokset

Tulot €

Eläinlääkintähuolto:

Korvaukset valtiolta.....	+110 000
YT korvaukset.....	+ 45 000
Klinikkamaksut.....	+10 000

Yhteisvastaanotto:

YT korvaukset.....	+9 000
--------------------	--------

Eläinsuoja:

YT korvaukset.....	+ 4 000
--------------------	---------

Terveysvalvonta:

YT korvaukset.....	+8 000
--------------------	--------

Terveysvalvontamaksut.....+ 20 000

Menot €

Eläinlääkintähuolto:

Henkilöstökulut.....	-165 000
----------------------	----------

Yhteisvastaanotto:

Vuokrakulut.....	-10 000
Henkilöstökulut.....	-4 000
Vartiointikulut.....	-3 000

Eläinsuoja.....-10 000

Pieneläinpäivystys.....- 8 000

Terveysvalvonta:

Henkilöstökulut	-35 000
-----------------------	---------

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	1 586 448	1 658 163	1 658 163	1 834 938	11 %	1 834 938	1 834 938
Myyntituotot (sis)	12 480	11 880	11 880	12 720	7 %	12 720	12 720
Maksutuotot	152 081	168 000	168 000	198 000	18 %	198 000	198 000
Toimintatuotot	1 751 009	1 838 043	1 838 043	2 045 658	11 %	2 045 658	2 045 658
Henkilöstökulut	-1 835 754	-1 968 683	-1 968 683	-2 174 189	10 %	-2 224 380	-2 271 710
Palvelujen ostot	-148 561	-167 820	-167 820	-194 000	16 %	-195 940	-202 798
Sisäiset palvelujen ostot	-100 705	-136 017	-136 017	-124 989	-8 %	-127 178	-131 121
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-38 132	-36 900	-36 900	-41 885	14 %	-42 304	-42 164
Avustukset	-50 054	-53 000	-53 000	-53 000	0 %	-53 530	-53 575
Muut toimintakulut (ulk.)	-127 439	-114 750	-114 750	-134 000	17 %	-135 330	-140 032
Muut toimintakulut (sis.)	-1 213	-1 334	-1 334	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-2 301 858	-2 478 504	-2 478 504	-2 722 063	10 %	-2 778 662	-2 841 400
Toimintakate	-550 849	-640 461	-640 461	-676 405	6 %	-733 004	-795 742